

Verksamhet

Karl-Axel Hill, Näringslivschef
Karl-Axel.Hill@ostragoinge.se
Tel: 044-775 64 10 | Mob: 0709-53 64 10

Till: Tillsyns- och tillståndsnämnden

2013-11-27

Tjänsteskrivelse

Dnr TT2013/25.003

Riktlinjer för tillämpning

Innehållsförteckning

Riktlinjer för tillämpning.....	1
Innehållsförteckning.....	1
Inledning.....	2
Allmänt om handläggning	2
Remissyttranden m. m.	3
Övriga handlingar som skall bifogas vid ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd	4
Bedömning av sökandens personliga och ekonomiska lämplighet.....	5
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	6
Riktlinjer vid servering.....	6
Serveringstider	6
Ordning och nykterhet	7
Uteserveringar.....	7
Gemensamt serveringsutrymme.....	7
Catering	8
Kryddning av snaps.....	8
Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten.....	8
Tillfälliga tillstånd för servering till slutna sällskap.....	8
Närmare om matkravet.....	9

Ordningsvakter.....	9
Villkor i beslut.....	9
Utbildningsinsatser, kommunens informationsskyldighet m. m.	9

Inledning

Enligt 8 kap. 9 § alkohollagen skall kommunen tillhandahålla riktlinjer för tillämpning av alkohollagen samt anslutande föreskrifter.

Syftet med riktlinjer för alkoholservering är att skapa förutsebarhet i frågan huruvida en etablering som planeras kan ges tillstånd. Vidare är syftet att skapa likabehandling inom kommunen av ansökningar om serveringstillstånd.

Statens folkhälsoinstitut har tagit fram en modell för hur de kommunala riktlinjerna för alkoholservering skall utformas. Kommunerna ska inte ha egna regler som avviker från alkohollagen. Reglerna får inte heller vara så långtgående att de får karaktären av normgivning.

Följande riktlinjer syftar till vägledning för dem som berörs av alkohollagstiftningen i Östra Göinge kommun. Vid utarbetandet av riktlinjerna har utgångspunkt tagits i folkhälsoinstitutets modell. För att undvika att riktlinjerna i allt för stor utsträckning får karaktär av normgivning, har innehållet i riktlinjerna i hög utsträckning utformats med ledning av vad som framgår av förarbetena till alkohollagen.

Allmänt om handläggning

Enligt 5 § alkoholförordningen skall en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen skall informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Handläggningstiden för olika ärendekategorier varierar. Alkoholförordningen anger den bortre tidsgränsen, men det är rimligt att kommunen redovisar vilka mål man har när det gäller handläggningstider. Målen bör vara realistiska och överensstämna med den beräknade genomsnittliga tid som vanligtvis går åt för att handlägga en ansökan.

I Östra Göinge kommun, gäller följande riktlinjer avseende handläggningstid för de vanligast förekommande tillståndstyperna. Handläggningstiden räknas från det att en fullständig ansökan har inkommit.

Stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten	3 månader
Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten	1 månad

Tillfälligt tillstånd för servering till slutet sällskap 14 dagar

Ansökan om serveringstillstånd ska lämnas eller sändas till kommunen i god tid före planerad servering.

Ansökan ska göras på särskild blankett samt åtföljas av de handlingar som anges på ansökningsblanketten. Ansökningsblanketter kan hämtas på kommunens hemsida.

Innan handläggning av ansökan påbörjas skall kommunen kontrollera, att ansökan är undertecknad av behörig person (firmatecknare) samt att ansökningsavgiften är betalad.

Avgifter för ansökningar fastställs av kommunfullmäktige.

Ansökan om serveringstillstånd handläggs av tillståndsinspektör. Denne gör en utredning samt en bedömning som sammanställs i ett tjänsteutlåtande.

TT-nämnden fattar beslut i samtliga ärenden som avser stadigvarande serveringstillstånd. Kommunens näringslivschef har delegation avseende beslut i ärenden som avser tillfälliga serveringstillstånd för servering till allmänheten samt slutna sällskap.

Innan TT-nämnden fattar beslut, bör sökanden beredas tillfälle att ta del av tjänsteutlåtandet.

Tillståndsinspektörerna bör fortlöpande föra en förteckning över vilka ärenden som är under handläggning. I förteckningen antecknas sådana uppgifter som krävs för att årligen kunna upprätta statistik avseende handläggningstiderna.

Remissyttranden m. m.

Enligt 8 kap 11 §§ alkohollagen skall kommunen hämta in Polisens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten. Detsamma gäller tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten, om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning.

För samtliga former av serveringstillstånd gäller dock, att sökanden skall visa att han uppfyller kravet på personlig och ekonomisk skötsamhet (AKL 8:12).

Enligt 8 kap 16 § skall också de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när den prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Vid prövning av stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten, skall Hässleholms kommun inhämta yttranden och upplysningar från följande myndigheter.

- **Polisen** – Yttrandet bör avse huruvida sökanden (jämte personer med betydande inflytande i verksamheten) uppfyller kravet på personlig skötsamhet. Yttrandet bör därutöver avse, huruvida det föreligger risk för ordningsstörningar. I förekommande fall bör yttrandet även innefatta kommentar avseende lämpligt antal ordningsvakter samt övriga synpunkter med bäring på ordningen. Polismyndighetens yttrande tillmäts stor betydelse vid beslut om serveringstider och antalet ordningsvakter.
- **Skatteverket** - Uppgifterna från Skatteverket bör innefatta information om sökandens (jämte personer med betydande inflytande) skötsamhet avseende skattebetalning. Uppgifterna inhämtas genom att Skatteverket tillsänds formulär enligt bilaga 1.

- Miljökontoret – Handling från miljökontoret bör inlämnas av sökanden. Handlingen skall innefatta information avseende huruvida serveringsstället är registrerat som livsmedelsanläggning. Även underlag för riskklassificering bör lämnas in.
- Räddningstjänsten – Handling från Räddningstjänsten bör inlämnas av sökanden. Handlingen skall innefatta information angående huruvida serveringsstället uppfyller räddningstjänstens krav avseende brandsäkerhet.
- Kronofogden – Handling från Kronofogden bör inlämnas av sökanden. Handlingen skall innefatta information avgående huruvida sökanden, samt andra personer med betydande inflytande, har skulder registrerade i Kronofogdens databas.

Övriga handlingar som skall bifogas vid ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd

- Handling som visar att ansökningsavgiften är betalad.
- Handling från Bolagsverket som utvisar vilka personer som ingår i företaget. I fall det rör sig om ett aktiebolag skall även utdrag från aktieboken, som utvisar vilka personer som äger aktier i bolaget, inlämnas. Dessa handlingar är viktiga, eftersom den ligger till grund för bestämmandet av vilka personer som skall anses ha betydande inflytande (PBI) och bli föremål för remiss hos Polisen och Skatteverket.
- Handling som utvisar sökandens dispositionsrätt till serveringsstället – Handlingen utgörs normalt av köpebrev eller hyresavtal.
- Handling som visar köp av verksamheten – handlingen utgörs normalt av ett köpebrev.
- Ritning över serveringsstället – Serveringsytan bör markeras på ritningen och fogas som bilaga till tjänsteutlåtandet samt tillståndsbeviset. Kommunens handläggare besöker normalt serveringsstället under handläggningens gång. Vid besöket avsynas serveringsstället. Serveringsytan markeras då på ritningen i samråd med sökanden. Besök på serveringsstället kan utgå, för det fall serveringsstället är känt för kommunen och det kan antas att betydande ändringar inte vidtagits inom lokalerna.
- Meny – Menyn bör granskas mot bakgrund av de krav som alkohollagen samt dess förarbeten uppställer ifråga om kvalité och utbud m.m.

- Verksamhetsbeskrivning – Beskrivningen bör innefatta en kort redogörelse för hur sökanden tänkt bedriva sin verksamhet. Av verksamhetsbeskrivningen skall även framgå vilka öppettider verksamheten kommer att ha samt andra frågor av vikt, t.ex. om sökanden planerar ett samarbete med svenska spel avseende spelautomater. Verksamhetsbeskrivningen utförs företrädevis på avsedd blankett.
- Finansieringsplan – I finansieringsplanen bör sökanden uppge vilka huvudsakliga kostnader han haft för att starta verksamheten samt den totala summan för dessa utgifter. Till finansieringsplanen skall sökanden bifoga verifikationer som visar att pengarna kan hänföras till ett legalt transaktionsflöde. Vid nyöppnad verksamhet bör finansieringsplanen även innefatta kostnader för driften av verksamheten de första månaderna, tills verksamheten kan finansiera sig själv. Sökanden bör även bifoga prognos över uppskattad försäljning av alkoholdrycker.
- Uppgifter om serveringsansvariga – Sökanden bör, om möjligt, uppge serveringsansvariga redan i samband med ansökan.
- Bevis om godkänt kunskapsprov – Kommunen gör initialt en prövning av om sökanden behöver avlägga prov. När erforderliga prov är godkända, skall bevisen fogas till kommunens akt.
- Registreringsbevis från Skatteverket avseende registrering av kassaregister.
- Intyg från Räddningstjänsten som visar att lokalerna är lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.
- Bevis från miljökontoret som visar att livsmedelsanläggningen är registrerad. Till denna handling skall bifogas underlaget för registreringen.
- Om verksamheten innefattar uteservering skall tillstånd från polis/hyresvärd för offentlig/privat mark gällande uteservering bifogas till ansökan.
- Om verksamheten innefattar dans, nattklubb, uppträdande eller dylikt skall tillstånd från polis bifogas till ansökan.

Bedömning av sökandens personliga och ekonomiska lämplighet

Med ledning av de handlingar som inlämnats av sökanden samt inhämtas från Polisen, Skatteverket och Kronofogden skall kommunen bedöma sökandens personliga och

ekonomiska lämplighet. Vid prövningen, skall kommunen beakta vad som framgår av förarbetena till alkohollagen.

Ekonomisk lämplighet. Kommunens prövning skall, enligt förarbetena till alkohollagen, avse hur sökanden har fullgjort sina åligganden gentemot det allmänna (prop. 1994/95:89 s. 64). En eller ett fåtal restförda skatteskulder skall normalt inte hindra en person från att få serveringstillstånd.

Sökanden skall redogöra för verksamhetens finansiering. Kommunens finansieringskontroll har stöd i förarbetena till alkohollagen SOU.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Enligt 8 kap 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa. Kommunerna bör i sina riktlinjer ange vilka kriterier de tillämpar vid bedömningen, för att det skall bli tydligare för dem som ansöker omserveringstillstånd. Kommunen måste dock alltid bedöma samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

Hässelholms kommun bör, vid prövning enligt ovanstående lagrum, inhämta yttrande från Polisen. Ett väl motiverat yttrande bör tillmätas stor vikt vid kommunens ställningstagande.

Riktlinjer vid servering

Tillståndshavaren ansvarar för att ordning och nykterhet råder på serveringsstället.

Serveringstider

Bestämmelsen i 8 kapitlet 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken. Social hänsyn skall därför gå före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn.

Inom Östra Göinge kommun medges serveringstid normalt för tiden 11.00 – 01.00. Vad gäller medgivande av serveringstillstånd efter kl. 01.00 ska särskild återhållsamhet iakttas. Sådan servering ska endast medges undantagsvis. Sådana undantag gäller vid t.ex. tillfälliga serveringstillstånd då serveringstid kan medges till kl. 02.00 eller till restauranger med danstillstånd då det kan tillåtas fram till kl. 03.00. Undantag kan också medges i fall då verksamheten är avsedd att hållas öppen efter kl. 01.00 vid endast ett fåtal tillfällen under året. Hänsyn måste dock tas till de olika alkoholpolitiska olägenheterna som nämns i alkohollagen. Tillstånd till alkoholserving efter kl. 01.00 förutsätter att Polisen inte motsätter sig sådan serveringstid.

I fall då tillståndshavaren innehar stadigvarande tillstånd, men bedriver serveringsverksamheten sporadiskt, bör tillståndet förenas med villkor om att föransökan ska

ske till tillståndsmyndigheten. Sådan föränmälan är motiverad med hänsyn till att en effektiv tillsynsverksamhet ska kunna bedrivas avseende dylika serveringsställen.

Ordning och nykterhet

Enligt 3 kap. 5 § alkohollagen ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kap 20 § ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

När serveringstillstånd medges inom större lokaler, som inte utan vidare kan överblickas av serveringsansvarig personal, bör tillståndshavaren erinras om vikten av att hela serveringsytan hålls under tillfredsställande uppsyn.

Servering av större mängder alkohol till en person eller grupp bör inte medges. (Exempelvis försäljning av helbuteljer).

Som ett led i ambitionen att begränsa berusningsgraden, ska tillståndshavaren erbjuda alkoholfria alternativ till samtliga alkoholdrycker som tillståndshavaren tillhandahåller på serveringsstället.

Kommunen bör uppmuntra tillståndshavare, samt personal vid serveringsställen, att delta i utbildningen Ansvarsfull alkoholserving som kommunen arrangerar årligen.

Uteserveringar

När serveringstillståndet även omfattar uteservering måste kravet på tillhandahållande av mat vara uppfyllt även där. En uteservering ska vara fysiskt avgränsad från kringliggande område där servering inte får förekomma. Dess belägenhet skall vara sådan att den kan överblickas. I fall uteserveringen inte ligger i omedelbar anslutning till serveringslokalen (s.k. satellitservering) bör tillståndet villkoras med krav på att personal ska närvara på uteserveringen när alkoholserving pågår där. När uteservering anordnas på allmän plats bör kommunens direktiv för sådana anordningar följas.

Gemensamt serveringsutrymme

Enligt alkohollagen kan särskilt serveringstillstånd meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Om så har skett ska varje tillståndshavare svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för att vad som i övrigt gäller enligt alkohollagen iakttas under den tid serveringen bedrivs.

Vid medgivande av tillstånd avseende gemensamt serveringsutrymme bör kommunen informera aktuella tillståndshavare om att samtliga tillståndshavare på serveringsytan kan betraktas som ansvariga för brist som uppkommit, i det fall det inte går att utreda vilken tillståndshavare som orsakat bristen.

Catering

Den som bedriver cateringverksamhet för slutna sällskap kan meddelas stadigvarande serveringstillstånd under förutsättning att den lokal där serveringen äger rum för varje tillfälle anmäls till och godkänns av kommunen. Den som bedriver cateringverksamhet ska ha ett eget kök för tillredning av mat för att få stadigvarande serveringstillstånd.

Kryddning av snaps

Den som har stadigvarande tillstånd att servera spritdrycker har, efter anmälan till kommunen, rätt att krydda spritdryck för servering som snaps i den egna serveringsrörelsen. Shots och blandningar av andra spritdrycker räknas inte som snaps.

Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten

Ansökan om tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten, förutsätter i stora drag att samma krav som gäller vid stadigvarande tillstånd är uppfyllda. Kunskapskravet är något annorlunda på så sätt, att det kunskapsprov sökanden måste avlägga är något mindre omfattande.

Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten meddelas normalt med villkor om att ordningsvakter, förordnade av Polisen, skall närvara på serveringsytan i omfattning som tillståndsmyndigheten bestämmer i samråd med Polisen.

Vid tillfällig servering till allmänheten är kravet på tillhandahållande av mat något lägre än vid servering enligt stadigvarande serveringstillstånd.

Tillfälliga tillstånd för servering till slutna sällskap

Med slutet sällskap avses en begränsad krets av personer med ett gemensamt intresse i ett företag, en förening eller andra sammanhang. Det gemensamma intresset skall avse något utöver den tillställning där alkoholdrycker serveras. Sökanden skall i förväg kunna ange vilka som vid tillfället skall delta.

Tillfälligt tillstånd för servering till slutet sällskap, kan endast meddelas för tillställning som omfattar enstaka tillfälle. Vid återkommande tillställningar krävs tillstånd för stadigvarande servering till slutet sällskap.

Sökanden skall vara lämplig, såväl ur personligt som ekonomiskt hänseende. Förening som söker tillstånd bör vara registrerad samt ha stadgar. Till ansökan skall, om kommunen begär detta, bifogas uppgift om organisationsnummer, stadgar, verksamhetsberättelse, protokoll som utvisar styrelsens sammansättning samt uppgift om vem som tecknar föreningens firma. Tillredd mat skall kunna tillhandahållas.

Närmare om matkravet

Vid stadigvarande tillstånd till allmänheten skall matutbudet vara varierat. Vid bedömningen av om matutbudet är varierat skall, enligt förarbetena till alkohollagen, göras en sammanvägd bedömning av utbud, kvalitet och allmän standard (prop. 2009/10:125, s. 105).

Serveringstillstånd skall inte medges om enbart enklare anrättningar, såsom t.ex. smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd erbjuds. Det innebär att gatukök, caféer och liknande enklare serveringsställen inte ska kunna komma ifråga för serveringstillstånd. Gatuköksutbud är inte förenligt med en sådan standard som alkohollagen kräver.

I Hässleholms kommun bör som tumregel gälla, att innehavare av stadigvarande tillstånd i samband med alkoholserving bör erbjuda tre förrätter, tre huvudrätter samt tre efterrätter. Rätterna bör vara lagade eller på annat sätt tillredda. Avsteg från detta antal bör medges efter en sammantagen bedömning av utbud, kvalitet och allmän standard. Ett utbud av enklare maträtter bör kunna godkännas om tillståndshavaren tillhandahåller en meny med en större mängd alternativ. Som exempel på en omständighet som bör anses höja matutbudets kvalitet kan nämnas fall då tillståndshavaren har ett specifikt koncept på sitt matutbud. Även frekventa skiftningar av menyn bör beaktas vid bedömningen av matutbudets kvalitet. Efter kl. 23.00 är kravet på matutbudet lägre. Två till tre enklare maträtter bör godkännas. Vid tillfällig alkoholserving till allmänheten bör som tumregel gälla att 2-3 tillredda maträtter skall tillhandahållas.

Ordningsvakter

Vid tillfälliga tillställningar, skall tillståndsenheten inhämta yttranden från Polisen i fråga om hur många ordningsvakter som skall närvara. Polisens utlåtande i denna fråga skall följas. Krav på ordningsvakter bör även ställas vid alkoholserving som sker i samband med uppträdanden, festivaler och dylikt. I fall serveringstillstånd villkoras med krav på närvaro av ordningsvakter, skall ordningsvakterna vara förordnade av Polisen.

Villkor i beslut

Tillståndsmyndigheten bör, genom att förena tillstånd med villkor, verka för att eventuella olägenheter som kan befaras till följd av aktuell servering förebyggs. Som exempel på villkor som kommunen kan komma att meddela kan nämnas krav på närvaro av ordningsvakter som förordnats av Polisen.

Utbildningsinsatser, kommunens informationskyldighet m. m.

Att servera alkohol till allmänheten är en socialt ansvarsfull uppgift. Det är därför nödvändigt att den som anförtros uppgiften, förutom annan lämplighet, har en god kunskap om det regelverk som omgärdar alkoholservingen.

Enligt 8 kapitlet 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Hässleholms kommun skall, utöver genom att tillhandahålla dessa riktlinjer, informera berörda personer genom att årligen tillhandahålla utbildning i metoden Ansvarsfull alkoholserving.

Kommunen bör också tillhandahålla information, genom utskick av nyhetsbrev samt stå till tjänst när förfrågningar gällande alkohollagstiftningen ställs via e-post, telefon och personliga besök.

Inför skrivning av kunskapsprov bör kommunen tillhandahålla information om förutsättningarna för provet samt de rutiner som kommunen tillämpar i samband med avläggande av prov.